

Europejskie Centrum Solidarności
oraz
Instytut Stosowanych Nauk Społecznych UW

zapraszają na ogólnopolską konferencję badaczy i praktyków

EDWARD ABRAMOWSKI OD SOLIDARNOŚCI DO SPÓŁDZIELCZOŚCI

7–8 grudnia 2018
Europejskie Centrum Solidarności
w Gdańsku

Jeszcze w roku 1980, w przededniu powstania Solidarności, Stanisław Borzym pisał: „Abramowski nie jest myślicielem zapomnianym”. Nieco ponad dziesięć lat później, w okresie polskiej transformacji ustrojowej, jej twórcy, obiecując prostą drogę do ekonomicznej prosperity, zdecydowali się postawić wyłącznie na „samoregulujący się” mechanizm rynku. Idee społeczne „socjalisty bezpieczeństwa” i jednego z ojców polskiej spółdzielczości przestały być potrzebne – odeszły do lamusa, kojarzone niesłusznie z okresem PRL.

W tym roku wypadają 150 urodziny Edwarda Abramowskiego (i równocześnie 100 rocznica jego śmierci). Pośród wielu doniosłych jubileuszy, które mają miejsce w roku 2018, ten jeden nie został zauważony w wystarczającym stopniu. A jednak myśl Abramowskiego nie tylko podskórnice oddziaływała na historię Polski i rozwijane w kraju teorie społeczne, ale przede wszystkim wciąż odznacza się niezwykłą i nie ograniczoną do naszego rodzimego podwórka aktualnością. Pragnąc zwrócić należyłą uwagę na tę niezwykłą postać, postanowiliśmy zorganizować poświęconą jej konferencję. Niniejszym otwieramy nabór zgłoszeń aktywnego uczestnictwa we wspomnianym wydarzeniu.

Edward Abramowski interesuje nas nie tyle jako postać historyczna, ale przede wszystkim jako autor wciąż inspirujący i pozwalający mierzyć się z obecnymi problemami – zarówno tymi praktycznymi, jak i teoretycznymi. O tyle, do udziału w konferencji zapraszamy nie tylko akademików, zajmujących się filozofią i teorią społeczną, ale również wszystkich tych, którzy zajmują się spółdzielczością w praktyce. Pragniemy, aby nasza inicjatywa była nie tylko wydarzeniem naukowym, ale również czymś na kształt ogólnopolskiego zjazdu kooperatystów.

Z jednej strony, pragniemy wspólnie zastanowić się nad tym, na ile koncepcje sformułowane przez Abramowskiego na przełomie XIX i XX wieku korespondują ze współczesnymi dyskusjami, prowadzonymi przez filozofów, socjologów, politologów i ekonomistów. Przykładowo, na ile rozważania autora „Idei społecznych kooperatyizmu” mogą być dziś wartościowe dla teoretyków i teoretyczek zajmujących się problemem samoorganizacji społeczeństwa? W jakim stopniu jego koncepcja zniesienia kapitalizmu od wewnątrz – poprzez demokrację konsumentów – stanowi wartościową alternatywę dla tradycji uprzywilejowujących rolę rad robotniczych? Czy wpływy Friedricha Nietzschego na teorię etyki Abramowskiego pozwalają postawić tego ostatniego obok współczesnych nietzscheańskich etyków, takich jak Gilles Deleuze, Michel Foucault czy Peter Sloterdijk?

Z drugiej strony, chcielibyśmy dowiedzieć się jak spółdzielczość funkcjonuje dzisiaj. Jakiego rodzaju obszary życia społecznego obejmuje? Przed jakiego rodzaju problemami staje? W

jakim stopniu angażuje ona swoich członków oraz członkinie i czy rzeczywiście wzmacnia ich demokratyczne kompetencje? Ale też, jak zakładać nowe spółdzielnie w tych miastach, w których ich dotąd brakowało? Jak demokratyzować istniejące struktury spółdzielcze i czy jest to w ogóle możliwe? Czy ideologia kooperatywności, do której ojców w Polsce Abramowski z pewnością należał, może być myślą przewodnią dla współczesnych ruchów emancypacyjnych? I wreszcie, czy da się zawiązywać między spółdzielniami tego rodzaju sojusze, które choć o krok przybliżą nas do urzeczywistnienia wizji Rzeczypospolitej Kooperatywnej? Innymi słowy, pragniemy, aby organizowane przez nas wydarzenie pełniło zarówno funkcję sieciującą, jak i było okazją do podzielenia się pewnym know-how z tymi, którzy i które dopiero zaczynają (lub chcieliby/chciałyby zacząć) swoją przygodę ze spółdzielczością.

PROGRAM

7 grudnia 2018, piątek

OTWARCIE KONFERENCJI

- sala warsztatowa nr 4 (3 piętro)
- powitanie: **Jacek Kołtan** / ECS
- słowo wstępne: **Zofia Chyra-Rolicz** / UPH
/ 10.00–10.40

PANEL REFERATOWY 1 | INSTYTUCJE

- sala warsztatowa nr 4 (3 piętro)
- moderatorka: **Barbara Brzezicka** / UG
/ 10.40–12.10

Filip Brzeźniak / UJ: Edward Abramowski jako teoretyk oddolnego instytucjonalizmu
Adam Duszyk / Radomskie Towarzystwo Naukowe: Jan Wolski – spółdzielczy samorząd pracy

Filip Karol Leszczyński / UAM: Kooperatywność: retroutopia czy retroideologia?

PANEL REFERATOWY 2 | USPOŁECZNIONY INDYWIDUALIZM

- sala warsztatowa nr 4 (3 piętro)
- moderator: **Bartłomiej Blesznowski** / UW
/ 12.30–13.30

Arkadiusz Peisert / UG: Pojęcie kultury demokratycznej Abramowskiego i próby jej realizacji w robotniczych spółdzielniach mieszkaniowych okresu międzywojennego

Aleksandra Bilewicz / PAN: Abramowski i Polanyi – peryferyjni dysydenci socjalizmu

PANEL DYSKUSYJNY 1 | SPOŻYWCY, ŁĄCZCIE SIĘ?

- sala wystaw czasowych (parter)
- moderatorki: **Nina Józefina Bąk** / Kooperatywa Spożywcza „Dobrze” i **Dominika Potkańska** / Kooperatywa Spożywcza „Dobrze”
/ 14.30–16.00

Milena Gąsecka / Kooperatywa Spożywcza Żuławy

Ewa Jarosz / Wawelska Kooperatywa Spożywcza

Łukasz Nowak / Kooperatywa Spożywcza „PokoSpoko”

PANEL DYSKUSYJNY 2 | ALTERNATYWNE SIECI ŻYWNOŚCI

- sala wystaw czasowych (parter)

- moderatorka: **Ruta Śpiewak** / PAN
/ 16.15–17.45
- Nina Józefina Bąk** / Kooperatywa Spożywcza „Dobrze”
- Piotr Matczak** / UAM
- Edyta Nowak** / Gospodarstwo Ekologiczne „Bioeden”

PANEL WARSZTATOWY | STRATEGIA DLA SPÓŁDZIELCZOŚCI

- sala wystaw czasowych (parter)
- moderator: **Wojtek Mejor** / Kooperatywa Spożywcza „Dobrze”
/ 18.00–19.30

8 grudnia 2018, sobota

PANEL REFERATOWY 3 | ETYKA

- sala warsztatowa nr 4 (3 piętro)
- moderator: **Andrzej Mencwel** / UW
/ 10.30–12.00

Anna Dzedzic / UW: Edwarda Abramowskiego etyka przyjaźni
Dorota Sepczyńska / UWM: Etyka troski a etyka przyjaźni Edwarda Abramowskiego
Anna Borowicz / WSAiB: Gdzie jest miejsce sumienia? Społeczne i przedspołeczne źródła międzyludzkiego: od zmagania z alienacją do demaskacji totalitaryzmu

PANEL REFERATOWY 4 | FILOZOFIA

- sala warsztatowa nr 4 (3 piętro)
- moderator: **Mikołaj Ratajczak** / PAN
/ 12.15–13.45

Tadeusz Koczanowicz / UW: Kooperatywa – wspólnota, która nadchodzi
Michał Herer / UW: Abramowski i rewolucje życia codziennego
Cezary Rudnicki / ECS: O przyjemności

PANEL DYSKUSYJNY 3 | SPÓŁDZIELCZOŚĆ A ZAANGAŻOWANIE POLITYCZNE

- sala wystaw czasowych (parter)
- moderator: **Paweł Marczewski** / Fundacja im. Stefana Batorego
/ 14.45–16.15

Alicja Beryt / Spółdzielnia „Ogniwo”
Piotr Frączak / Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
Marek Golonko / Spółdzielnia Socjalna „Margines”

PANEL DYSKUSYJNY 4 | KOOPERACJA JAKO PROJEKT MODERNIZACYJNY

- biblioteka ECS (1 piętro)
- moderator: **Barłomiej Blesznowski** / UW
/ 16.30–18.00

Aleksandra Bilewicz / PAN
Andrzej Leder / PAN
Torsten Lorenz / Universität Leipzig

ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI
/ 18.00

KOMITET ORGANIZACYJNY

dr Bartłomiej Błesznowski / mgr Cezary Rudnicki

ORGANIZATORZY

Europejskie Centrum Solidarności / Instytut Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu
Warszawskiego / Machina Myśli / Praktyka Teoretyczna

INFORMACJE

Cezary Rudnicki, tel. 58 772 40 57

e-mail: c.rudnicki@ecs.gda.pl

